

Vestnik

GLASILO DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTIKOMUNISTIČNIH
BORCEV —

NOTICIERO DE SAN MARTIN

Registro Nacional Nº 393.650

VII. LETO

San Martín, december 1956

ŠTEV. 9-12

V novo leto 1957

Leta 1948 osorej je bilo, ko smo začeli uresničevati že delj časa negovano misel o glasilu domobrancev — ne glasilu organizacijskem, marveč, če se drznemo imenovati dete s pravim imenom, moramo priznati — glasilu naših mrtvih slovenskih domobrancev in soborcev iz protikomunistične revolucije 1941 in dalje v Sloveniji. Pa to se ni obravnavalo v šumečem zboru, niti v prijateljskem krogu, bila sva le dva — z menoj je bila le spremljevalka, ki se ni od leta 1941 nikdar ločila od mene, to je bila ljubezen do onih, ki so po naši besedi prišli v vrste vaških straž in domobrancev in po njih sem spoznal še druge in vse sem vzljubil iskreno in ne-ločljivo. In Vestnik je zaživel.

V članku prve številke smo obrazložili, kaj nameravamo, to je pač vse ono, kar Vestnik vrši polnih 8 let — buditi ljubezen do velike in neminljive ideje domobranstva, širiti poznavanje njenega velikega dela in njenih neumrljivih nosilcev, jo širiti preko meja naše slovenske zemlje in našega slovenskega naroda.

Kot mlad, šibek fantek je Vestnik nastopal pot svojega poslanstva, skromen, preprost in šibek je začel, pa je šlo hitro v močnejši razvoj, da se je upal v Afriko

in Azijo in celo v Avstralijo mu ni bilo predaleč.

Ljudem je Vestnik vedno bolj ugajal, zato je rasel v višje stotine in zbral se je krog modrih požrtvovalnih delavcev iz vrst borcev in bojazen za obstoj in delo Vestnika je mahoma odpadla.

In danes javljamo slovenskemu ljudstvu in emigrantom kjer koli žive, da je Vestnik postal glasilo Zveze bivših protikomunističnih borcev organiziranih v Severni Ameriki, Kanadi in Argentini.

Prva prihodnja številka Vestnika prinese članke kot glasilo gornje centrale! Takoj se je v Sev. Ameriki in Kanadi prijavilo novih 150 naročnikov. S tem se že pomičemo prvemu tisočaku naročnikov v trdnem upanju, da bo šlo še višje in višje. S tem sprejema Vestnik nove naloge in že namiguje na novo obleko! Le-ta se lahko menja, a ideje, ki jih Vestnik zastopa, pa ostanejo vedno iste, ker krščanstvo je večno, neizmenljivo, narodna slovenska zavest je skalno trdna, do zadnjega diha in ljubezen naša do domovine se pa krčevito drži svetopisemske prisege: Naj se mi jezik prisuši na nebo mojih ust, naj mi desnica omahne suha in se nikdar več ne zgane, če Tebe pozabim, o zemlja domača.

Ob desetletnici smrti dr. Lovro Hacina

Deset let je minilo, odkar je končal v Ljubljani veliki jesenski proces proti generalu Rupniku in soobtozencem. Pri tej farski „sodne“ razprave so sedeli na isti obtožni klopi ex minister londonske jugoslovanske emigrantske vlade, visok cerkveni dostojanstvenik, člani „plave“ ilegale, domobranci in nemški gestapovski general. To je bilo zadnje dejanje v vrsti komunističnih sleparij, kako pritisniti sramotni pečat izdajstva vsej „reakciji“, ne glede na to, ali so to bili „beli“, „plavi“ ali „črni“. Ko je začel ta proces, so slovenski komunisti bili prepričani, da je dokončno prišel trenutek, proglasiti vsemu svetu dejstvo, da je slovenska in jugoslovanska komunistična partija edini izraz resnične ljudske volje in da bodo komunisti dolgo, dolgo časa predstavniki slov. naroda.

Zgodovina drvi v zadnjih desetletjih s filmsko hitrostjo pred našimi očmi in mnogi so že pozabili na posamezne dogodke, kako je komunizem dve desetletji razkrajal jugoslovansko vojsko; mi smo bili pa priče, kako je komunistična partija še prvega aprila 1941 v Ljubljani izdala proglas o protinarodnem stališču tedanje jugoslovanske vlade in njene vojne politike v prilog angleškega kapitala. Ta proglas je bil razširjen zlasti na ljubljanskem glavnem kolodvoru, v Dev. Mariji v Polju in Zalogu. Bili smo priče, kako je komunistična partija do 22. junija 1941, t. j. do dne pričetka vojne med Nemčijo in Sovjetsko zvezo na vso moč hvalila nemško-sovjetsko pogodbo o razdelitvi Poljske; mi smo bili priče, kako so slovenski komunisti s silo hoteli pomagati Nemčiji pri potegnitvi demarkacijske črte med Italijo in Nemčijo v maju 1941 (Trebnje). Končno smo bili pa priče, kako se je slovenski komunizem po 22. juniju 1941 obrnil za 180 stopinj in kako so komunisti začeli vojno, na videz proti okupatorju, v resnici pa proti vsemu, kar je bilo v slovenskem narodu proti komunizmu. Mi smo mogli videti in tudi na lastni koži preiskusiti represalije s strani okupatorjev na razne komunistične akcije, ki so Sloveniji in Jugoslaviji povzročili več škode kakor pa ko-

risti vojaške vrednosti za zaveznike. Mi smo pa tudi mogli videti, kako je slovenski komunizem bil nesposoben osvoboditi Slovenijo in kako so ostale nemške edinice do zadnjega dne vojne v Ljubljani, t. j. do 7. maja 1945. Mi smo bili priče historičnega dejanja, kako se je protikomunistična velika večina slovenskega naroda kljub okupaciji znašla in z lastnimi silami očistila velik del Slovenije rdečih tolovajskih band.

Komunisti so šele po vojni zavladovali v Sloveniji, ker je slovenski narod bil prodan že v Teheranu in pozneje v Jalti in izročen Kominterni, katere sedež je bil Beograd.

Čeprav so zadnja desetletja prinesla Sloveniji mnogo žalosti in narodnih nesreč in končno še komunizem, danes že vidimo jutranjo zarjo svobode, ki se je pojavila nad vso zapadno Evropo. Moč svetovnega komunizma se bliža zatonu. Razni indici, konec Stalinovega osebnega kulta, vrenje v komunističnih strankah (Poljska, Madžarska itd.), glasovi o neposlušnosti kitajskega komunizma, dokazujejo, da se je razkroj začel in prepričani smo, da bo komunizem moral nujno izginiti v naši domovini, in bo dokončno propadel na vsem svetu.

Omeniti moramo, da pri vsem tem nas ne smejo varati zunanje politični uspehi komunizma. Mi smo na lastne oči videli, kako sta nemški nacizem in italijanski fašizem žela mnogo uspehov v zunanji politiki, potem ko sta oba že davno propadla na profesorskih katedrah. Tudi komunizem je danes že propadel na profesorskih katedrah in njegov razpad sega že sumljivo globoko v ljudske plasti naroda (Poznanj, Madžarska). Dokončen propad komunizma je danes samo še vprašanje časa.

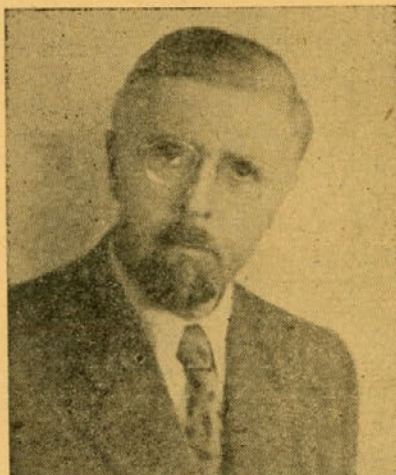
Ko bo prišel trenutek svobode, bodo v slavi zablestela imena stotin in tisočev mučencev. Takrat se bodo krivični sodniki sramovali sodb „ljudskih sodišč“ in takrat bomo tudi mi vedeli, zakaj je Bog dopustil, da so bili domobranci poklani in zakaj smo mi morali v pregnanstvo. — In največji junak-mučenec v Sloveniji je nedvomno policijski upravnik dr. L. Hacin.

Spregovorimo nekaj besed o tem možu, ki je bil središče odpora v Rupnikovem procesu.

Dr. Hacin je bil rojen 23. avgusta 1886 v Velesovem na Gorenjskem. Gimnazijo je obiskoval v Kranju in Novem mestu, kjer je tudi maturiral. Nato je odšel na univerzo na Dunaj ter promoviral l. 1913 na pravni fakulteti, torej tik pred prvo svetovno vojno. Vstopil je v upravno službo ter kot političnoupравни uradnik prepotoval skoraj vso Slovenijo. Služboval je v Borovljah, Ptuj, Celju, Radovljici, Laškem, Kamniku, kot okrajni glavar pa v Črnomlju, Mariboru, Prevaljah, Ljubljani, Litiji in slednjič, ko je bil notranji minister dr. Anton Korošec, je postal upravnik ljubljanske policije. Ob pričetku vojne nevarnosti od l. 1939 naprej je dr. Hacin pokazal svoje zmožnosti s tem, da je znal ostro postopati proti komunistom na eni strani, na drugi strani pa je po navodilih vlade znal taktično preprečiti neštnevilne provokacije nacionalsocijalističnega Kulturbunda in to vse na temelju strogega, toda pravičnega in objektivnega postopanja. Ko je slednjič vojna izbruhnila in je bila sovražna okupacija neizbežna, je takoj zažgal vse spiske o židih in zapadnih zavznikih. Toda šele na ukaz bana dr. Natlačena je zažgal tudi vse akte o komunistih.

Ko so Italijani zasedli Ljubljano, so iz policije napravili „Questuro“, dr. Hacinu odstavili in upokožili. Komunisti so vedeli, da dr. Hacin dobro pozna njih zločinsko preteklost in da on predstavlja za komunistično revolucijo največjo nevarnost. Zato so že 13. oktobra 1941, torej točno leto dni pred atentatom na dr. Natlačena, poizkusili na dr. Hacinu atentat sredi Ljubljane, ki se je pa ponesrečil. Dr. Hacin je dobil pet strellov, vse samo lažje narave. Ko je bil nekaj dni potem tudi ustreljen ljubljanski industrijalec Praprotnik, se je dr. L. Hacin po nasvetu Italijanov umaknil v Italijo.

Ko se je v Ljubljani začelo organizirati domobranstvo, se je dr. Hacin vrnil, ker ni hotel s svojo odsotnostjo povečati zbežanost in demoralizacijo nekomunističnega ljubljanskega meščanstva. Kot pravi Slovenec ter resničen domoljub se ni hotel

Dr. Lovro Hacin, upravnik ljubljanske policije

pridružiti onim, ki so iz strahu pobegnili v Italijo. Dr. Hacin se je hotel boriti za krščansko tradicijo svoje domovine, zato je tudi bil pripravljen žrtvovati svoje življenje, pokazal je resnično hrabrost, vse drugače kot mnogi salonski komunisti, ki so odšli v Firence, kjer so v varnem zavetju pričakovali Angleže, nato so se pa kot junaki vrnili v Ljubljano.

Leta 1943, po fašistično-italijanskem vojaškem zlomu, je ljubljanska policija ostala brez kvestorja in brez kvestorinov, ki so večinoma sami pobegnili v Italijo, povsem demoralizirani ostanek pa so Nemci poslali v Trst. Ljubljana je ostala brez policije. Takrat torej, ko ni bilo za nikogar več uganka, kdo bo po vojni zmagal, se je dr. Hacin prostovoljno stavil generalu Rupniku na razpolago in zopet prevzel ravnateljstvo ljubljanske policije.

Danes, ko so vsi ti dogodki že zdavnaj mimo nas, nič več ne pomnimo v kakšnem razdejanju so Italijani pustili „Questuro“. Dr. Hacin je imel na razpolago 300 slovenskih stražnikov in orožnikov, nekaj starih civilnih policijskih uradnikov in tajnih policijskih agentov, večinoma OF-arjev, saj je bil celo njegov namestnik, policijski svetnik dr. Vladimir Kante, član OF-a že od jeseni 1941 naprej.

V tem času, ko dr. Hacin ni mogel več računati na pomoč in podporo slovenskega protikomunističnega meščanstva, ki se je

že zdavno zakrilo v nek „moder molk“, je dr. Hacin iz nič postavil na noge sijajni policijski zbor, ki je v resnici vedno boljše funkcioniral, čim bolj smo se bližali koncu vojne. To ni bila lahka naloga. Kako poslati na cesto stražnika brez policijske šole? Kako naj postopa policijski agent, ki nima pojma o zakonu in policijskih predpisih. Sam Bog ve, koliko je dr. Hacin pretrpel, ko se je moral na eni strani v nemogočih razmerah boriti proti komunizmu, na drugi strani pa poslušati omalovažujoče kritike iz lastnih vrst. Tako so eni zahtevali „posebno milo in spravljivo postopanje“, drugi pa „energične in eksemplarične akcije“. Dr. Hacin pa je ubral svojo pot, ki so mu jo narekovale potrebe: uporabiti silo samo tedaj in tam, kjer je to nujno potrebno.

Pri vsem tem velikem delu, je moral dr. Hacin skrbeti se za prestraženo ljubljansko prebivalstvo in radi tega voditi posebno taktične odnose z okupatorjem, t. j. z Nemci. Dr. Hacin je tudi uspel rešiti iz gestapovskega zapora protikomunistične borce (n. pr. dr. Šmajda). Žal, niti lastne vrste mu tega niso vedno priznavale.

Dr. Hacin si je bil dolgo časa na jasnem, da bo imel po vojni zelo težko stališče. Že v začetku leta 1944 mi je omenil, da ni težko umreti v borbi, težko pa je umreti, če komu napravijo prej proces. Pozneje, ko so jugoslovansko begunsko uradniško vlado nadomestili s komunistično, kralja Petra odstavili in postavili regentski svet, dr. Hacin nič več ni prikrival, da čaka njega in vse domobrance kakor tudi policijske agente smrt. Vedno in vedno je trdil, da bodo Angleži postopali tako, kakor to narekuje njih položaj zavezništva do Sovjetske Zveze.

Dr. Hacin se ni sramoval, da je Slovenec in katoličan. To svoje prepričanje je ob vsaki priliki z vso odločnostjo povdaril, čeprav tega ljubljanska javnost ni vedela. Nekoč je odločno ugovarjal gestapovskemu polkovniku Perstererju na Bledu, ko je ta omenil, da katoliška Cerkev v petnajstih letih ne bo več eksistirala. Čudno, gestapovski polkovnik, ki je sovražil Cerkev in ni trpel ugovorov, je takoj umolknil.

Dr. Hacin proti komunistom, čeprav odločen, ni bil nikdar oseben ali krivičen. Z vso silo je preganjal ekscese posameznih

policijskih agentov. Vedno pa je bil tako odločen, da ni pustil postopati po receptu „mehke roke“, ki so mu jo nasvetovali razni protikomunistični propagandisti. Večkrat je dejal: „Zavedajte se, da v očeh ljubljanskega meščanstva mi nismo simpatični. Kdor hoče ostati pri policiji, mora vršiti službo tako, kakor to narekujejo potrebe vojne; če pa kdo hoče vršiti protikomunistično propagando, lahko poda ostavko na policijsko službo.“

Po vojni maja leta 1945 se je dr. Hacin umaknil na Koroško. Ni se skrival, čeprav so ga svarili. Jugoslovanski špijoni so ga iztaknili, avstrijska žandarmerija ga je pa zaprla in izročila jugoslovanskim komunistom, ki so ga postavili skupaj z generalom Rupnikom pred „ljudsko sodišče“. Lahko se reče, da je Bog izbral telesno oslabelega Narteja Velikonjo, da je na procesu v maju 1945 branil čast domobranstva in prav tako se lahko reče, da je Bog za veliki proces v letu 1946 izbral dr. Hacinu zato, da je branil čast vseh protikomunističnih borcev ne glede na njih pripadnost. Mi vsi vemo in danes, po desetih letih, tudi že vsa Slovenija ve in se spominja na junaške besede dr. Hacinu, ki so jih prenašali zvočniki po vsej Sloveniji. Hacinova obramba je bila čudovito preprosta in v svoji preprostosti tako jasna, da je prišel predsednik sodišča v takšne stiske in takšno krizo, da so komunisti slednjič morali prekiniti radijski prenos.

Danes je gotovo komunistom žal, da so se toliko trudili, da bi dr. Hacinu ujeli. Iz komunističnih časopisnih poročil je bilo razvideti, da so komunisti moralno proces proti dr. Hacinu izgubili. Prepričan sem, da bodo v bodočnosti marsikateri prišli do spoznanja, kakor je dr. Vladimir Kante, namestnik dr. Hacinu, ki je bil radi sodelovanja s komunisti 24. februarja 1945 obsojen na smrt, in je tik pred izvršitvijo svoje smrtne obsodbe pisal dr. Hacinu pismo, kjer mu sporoča, da hiti čas, ko bo moral položiti račun o svojem „hišnikovanju“. „Slabo sem gospodaril,“ tako je pisal dr. Kante, „zato zaslužim kazni. Čeprav sem bil drugih misli kakor Vi, sem Vas vedno spoštoval. Vem, da Vi kot upravnik mi ne smete oprostiti, prepričan sem pa, da Vi kot človek mi boste oprostili.“ Dr. Kante se je pred izvršitvijo smrtne obsod-

Zborovanje slovenskih protikomunističnih borcev

Že dalje časa so se vršile med našimi domobrancami priprave za ustanovitev organizacije vseh slovenskih protikomunističnih borcev. V drugi polovici letošnjega leta so bile te priprave kronane z lepim uspehom: ustanovljene so bile tri organizacije slovenskih protikomunističnih borcev in sicer v Clevelandu, v Torontu in v Buenos Airesu. Podrobnega poročila o ustanovitvi organizacij v Severni Ameriki še nimamo in bomo poročilo prinesli v prihodnjih številkah našega Vestnika. Danes objavljamo podrobnejše poročilo o taboru (občnem zboru) Društva slovenskih borcev v Buenos Airesu.

Tabor se je vršil v nedeljo, 18. novembra 1956 v prostorih Don Boscovega zavoda v Ramos Meja. Tabor se je začel dopoldne s sv. mašo, ki jo je daroval za vse padle borce č. g. Jože Guštin, kurat Zveze slovenskih protikomunističnih borcev, med njo je pa pel kvartet „Vasovalec“. V pridigi je č. g. Guštin poudarjal potrebo po čuječnosti, „da ne bi zašli med nas spletkari, ki bi rušili edinost in skupni napor za dosego naše svete ideje.“

Po maši je spremljala udarna koračnica udeležence na pripravljeni prostor. Okrašen je bil z argentinskimi in slovenskimi zastavami, gesli, vojaškimi znaki in sliko sv. Mihaela, patrona Društva. Slovensko zastavo so dvignili na drog ob zvokih

koračnice „Naprej, zastava Slave“. V imenu pripravljalnega odbora je g. Ivan Korošec pozdravil vse goste, prijatelje in borce. Za njim je imel govor predsednik pripravljalnega odbora g. Vl. Bojc. V njem je prikazal zgodovino junaške borbe padlih junakov, poudarjal njihov odločni borbeni duh in silno ljubezen do domovine. Sledila je vojaška koračnica, nakar je g. Ivan Korošec govoril o namenih novega združenja.

Sledil je opoldanski odmor z veselo udarno pesmijo, vedrim pomenkom med starimi borci ob osvežujoči kapljici in sočnem asadu. Vse to so pripravili požrtvovalni fantje mladinskega doma.

Popoldansko nadaljevanje tabora se je začelo s črtico „Sinoči so vasovali med nami“. Recital jo je g. M. Kovačič ob spremljavi vojaških akordov. Na zborovalce je imel lep nagovor č. g. direktor Anton Orehar. Predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozetič jim je pa sporočil tople pozdrave v imenu D. S.

Po njunem govoru so bila sprejeta pravila in pravilnik Društva slovenskih borcev, nato so bile volitve odbora.

Izvoljen je bil naslednji odbor: Starešina in strokovni načelnik Vladimir Bojc; pomočniki strokovnega načelnika: gg. Ivan Korošec, Bogo Pregelj in Miloš Prelog; načelnik članstva: g. Emil Cof, pomočnika Janez Špeh in Rudi Bras; gospodarski načelnik: g. Janez Kralj, pomočnika gg. M. Kovačič in Krištof; nadzorno načelstvo: Nadzorni načelnik Jože Durčič, gospodarski izvedenec dr. Milan Bano in pravni izvedenec Danilo Havelka.

Po volitvah so bile prebrane in z navdušenjem sprejete pozdravne poslanice predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku, škofu dr. Gregoriju Rožmanu in soborcem v Severni Ameriki ter Kanadi.

Naš Vestnik, ki že sedem let goji protikomunistično in domobransko idejo, se iskreno veseli ustanovitve organizacije slovenskih protikomunističnih borcev ter priskrbo čestita vsem, ki so pripomogli do te ustanovitve.

be iskreno in lepo spravil z Bogom. Dr. Hacin je tedaj omenil: „Bog ve, če bom tako srečen kakor dr. Kante, da se bom pred smrtjo lahko izpovedal. Gotovo mi komunisti spovednika ne bodo dali.“ Mi pa vemo, da se je dr. Hacin dejansko več nego dve leti pripravljaj na smrt. Ko je dr. Hacin v pozni jeseni leta 1945 sedel ob Vrbskem jezeru in bral knjigo o mučencih, je vzkliknil: „Kako srečen je človek, če more umreti kot mučenec!“ Hacinova želja umreti kot mučenec se je izpolnila in prepričani smo, da je prejel pri Bogu bogato in zvrhano mero plačila.

Franc Breg

MARTIN RADOŠ:

SKRIVAČI

Vseh petnajst si kmalu poišče svoja varna zavetja, pa ne vsi skupaj, po pet in pet v družini, pa tudi ne prav daleč vsaksebi, da bi se mogli ob času potrebe drugi druge obveščati in si v sili priskočiti na pomoč. Vsaksebi so pa šli iz razloga, da so se po manjših družčinah lažje naslonili na svojo bližnjo pripadajočo vas glede prehrane.

Vsaka teh družbic je imela po enega ali dva borca, ki so kot svoj mezinec dobro poznali svojo pripadajočo vas in ljudi v njej, po sorodstvu ali drugem poznanstvu in ne v zadnji vrsti, da je imel med njimi kdo zaročenko v svoji vasi. V takem slučaju — kot pozna zgodovina — zveste in neustrašene so bile ena poglavitnih opor v dobi skrivačev za naše borce. Sploh pa bo prišlo v zgodovino, kako so žene in dekleta, zares, tvorile hrbenico našim krščanskim borecem-skrivačem v težkih, da najtežjih časih.

Skrivališča so imeli hitro „izdelana“. Zatišje, nekaj debel, vej in mahu, pa je bilo za prvo silo. Od časa do časa so

ke dobili tudi izboljšanja v opremi. Skrivači pa so po možnosti svojim dobrotnikom napravljali drva po gozdovih za protiusluge.

V teku nekaj tednov so dobili naši prijatelji teh treh sosednjih skrivališč iz tega predela stike s svojimi soborci iz Poljan iz postojanke L. v treh skrivališčih drugega gozdnega predela — tako seveda! z zgoraj omenjenimi bojnikoviki, ki so se med seboj v potrebnih prilikah obveščali.

Skrivači so postali strah in trepet rdečim v dolini; delali so jim hude preglavice. Napasti pa se jih niso upali: Prvič, z laškimi topovi se niso mogli kretati po kočevskih gozdovih; drugič, niso vedeli, kod se skrivajo; tretjič, tudi za njih število niso vedeli in četrtič, so jim bili kočevski gozdovi mnogim uganka. Mnogi med njimi so čitali o medvedih v kočevskih gozdovih, pa so se bali: Kaj, če jih napadejo medvedi iz zasede? Pa res bi jih! Saj so jih v tem času nadomestovali medvedje-skrivači. In nazadnje se jim je zdelo prijetneje „gospodariti“ po mirnih in gorkih vaseh v dolini.

Skrivačem so že minili trije meseci po gozdovih. Ob koncu novembra sta bili obveščeni obe skupini — to je šest skrivališč — o ustanovitvi domobrancev v Ljubljani in o ustanovitvi domobranske postojanke v Kočevju. Vsi borci, ki bojo obveščeni, naj se skušajo „preriniti“ — iz označenega kota — do Kočevja. Obe skupini je obvestil neustrašeni cigan H., ki je poznal kočevske gozdove kot svojo bisago. Obe skupini pa sta se obvestili med seboj po svojih skrivališčih. Takoj so se začele priprave na pohod. Prve dni decembra — to težavno delo in odgovorno — so izvršile naša vrla dekleta — kurirke: Fani, Ivanka in Štefka — ker so bili borci sami s pripravami prezaoposleni — to je, da so obvestile vsa posamezna skrivališča — kraj in čas, ko se bojo sestali.

Ob določenem dnevu vse partije zarana — ene malo prej, druge kasneje odrinejo na pohod v smeri proti dolo-

Iz skrivališč

čenem mestu. Dan je mrzel in meglen; snega malo — samo toliko, da je. Čudno se zdi skrivačem, da nikjer ne nalete na nobenega komunista, kot da bi jih pogoltnila zemlja, čeprav se izogibajo vasi, pa vendar... Vsaj tako jim poročajo izvidnice, ki jih oprezno pošiljajo pred seboj. Že od daleč zaslišijo neko čudno grmenje — v kotanje gozdov, katere prekoračijo. Hitro ugotove: Grme topovi! In kot večji vojščaki presodijo daljavo: Komunisti obstreljujejo Kočevje! Podvizajo se.

Petorice prihajajo druga za drugo — samo ena šestorica — na določeno mesto. Dolgo pred določeno uro so vse zbrane. Izberejo si za poveljnika Juriča. Loti se jih bojno razpoloženje. „Da so le vstali iz mrtvila!“ — jim vžiga pogum...

„Po dolgem času se bodo spet sprijeli s komunisti. Zares!“ — Upajo, da

Ob srečanju

jih bodo od te strani presenetili. Po lastnih izkušnjah vedo, da v borbah presenečenje veliko odtehta. S temi in podobnimi mislimi krenejo proti Kočevju v — bojni metež.

Naj pijem jaz...

*Težka črna je koprena
večno, večno pred menoj,
tvoja sključena ramena
zrem ves žalosten nocoj.*

*Mati moja ti si sama,
tvoji beli so lasje,
dalja strašna je med nama,
kdaž ti stisnil bom roke?*

*Vsak večer me plaho čakaš,
v sanjah gledaš na poti,
ko zbudiš se, spet zaplakaš,
solza kane iz oči. —*

*Čaša polna je pelina,
mati, pusti, bom jaz spil.
Naj deli se bolečina,
v srce moje vso bom skril.*

Br. Pistivšek

Še niso pol kilometra od zbirališča, kar zakraka v bližini vran: „Kraaa-kra!... Kraaa-kra!“ — Tako zakraka samo pravi vran, ali pa cigan H., ki ga poznajo že dolgo. Tako se jim je navedljal, kadar se jim je približal v zbirališčih. V naslednjem trenutku se priplazi iz grmovja pravi cigan — v polni bojni opremi. Skrivači se začudijo, kako je prišel sem, Cigan pa jim v kratkih stavkih poroča: „Prihajate o pravem času! Komunisti napadajo Kočevje. Izza Rinže obstreljujejo mesto. Krog padajo med župno cerkvijo in gradom najbolj. Glavnina branilcev je v gradu. Komunisti silijo v mesto od treh smeri: prva od kolodvora proti bivši Hönnigmanovi gostilni, druga od Hubarjevega skladišča proti mostu med bivšima trgovinama Herbstovo in Huberjevo in tretja od naše plati proti bivši Verderberjevi gostilni. Vsi komunisti so pri Kočevju. Zato pa so okoliške vasi prazne, da sem nemoteno prišel vam naproti!“

Zdaj skrivači — s ciganom dvaintrideset po številu — vedo, pri čem so.

Jurič porazdeli povelja. Pri Dolgi vasi kre-
nejo na cesto. Čim bliže so mestu, jasneje
je streljanje. Grme topovi! Od obeh strani
razločno rečanje strojnic! Komunisti —
že vnaprej pijani zmage — husitsko vpi-
jejo. „Saj mnogo več kot tisoč njih, pa s
topovi, proti okrog dvesto branilcem —
pa še Satan z njimi! — Ni vr...!“

Nenadno poseže v bojni metež v Ko-
čevju neko nepreračunljivo reglanje tujih
strojnic. Komunisti — prvič presenečeni —
„saj smo jim postavili „belčkom“ iz Ljub-
ljane zaporo pri Pijavi gorici, kako so ven-
dar mogli,“ se delno postavijo v borbo proti
domobrancem, ki so prišli od Ljubljane,

obšli komunistične zasede pri Pijavi gorici,
in jim sedaj v Kočevju mešajo štrene.

„Eh, pa vseeno jih bomo „zmazali“!“
si mislijo komunisti.

Kajpak! Seveda! Če bi ne bilo naših
skrivačev! Teh se pa niti najmanj niso
nadejali.

Komaj se je obrnil del komunistov proti
domobrancem, ki so prihiteli od Ljubljane,
so udarili skrivači nanje od vzhoda, na tiste
komuniste, ki so tiščali pri Verderberjevi
gostilni v mesto — za hrbet. Drugo, še
hujše presenečenje za komuniste.

(Se bo nadaljevalo)

MATICA MRTVIH

Nadaljevanje seznama pobitih protikomu-
nistov iz fare Stari trg pri Ložu in sicer iz
vasi Nadlesk:

- 714. Gregorič Laopold, Žnidarjev
- 715. Gregorič Janez, Žnidarjev
- 716. Komidar Jakob, Pavličkov
- 717. Komidar Franc, Kovačev
- 718. Koren Jakob, Šimčev
- 719. Kržič Anton, Mekuzov
- 720. Mule Viktor, Rajdkov
- 721. Okoliš Janez, Srpanščov
- 722. Okoliš Jože, Srpanščov
- 723. Okoliš Alojzija, Srpanščova
- 724. Ravšelj Janez, Pavelčev
- 725. Ravšelj Karel, Pavelčev
- 726. Ravšelj Alojz, Pavelčev
- 727. Srpan Alojz, Srpanov
- 728. Škrbec Janez, Urhov
- 729. Truden Jože, Barovčkov
- 730. Truden Dominik, Lužarjev
- 731. Gregorič Franc, Kozlov
- 732. Gregorič Ludvik, Kozlov
- 733. Gregorič Frančiška, Kozlova

Vas Podcerkev:

- 734. Hace Franc, Hišnekov
- 735. Nanut Andrej, Fricov
- 736. Modic Ivan, Bloškin
- 737. Modic Stanko, Bloškin
- 738. Strle Franc, Štancarjev
- 739. Jakobeov

Vas Dane:

- 740. Hace Janez, Kordišov
- 741. Hace Franc, Kordišov
- 742. Kandare Janez, Kosmačov
- 743. Kandare Stanko, Kosmačov
- 744. Kandare Alojz, Kandaretov
- 745. Kandare Stanko, Kandaretov
- 746. Žnidaršič Franc, Hlepov
- 747. Sežon Franc, Janezov
- 748. Sežon Vera, Janezova
- 749. Škrbec Karel, Malnarjev
- 750. Lekšan Andrej iz Klanc, Lekšanov
- 751. Lekšan Jožefa iz Klanc, Lekšanova
- 752. Onušič Franc, Jerancetov
- 753. Potecin Anton, Stancarjev

Osebo je odvedel iz taborišča v Teharjih
minister Janez Hribar iz Loža tele
starotržane neznano kam:

- 754. Lavrič Franc, Šviglov
- 755. Lavrič Anton, Šviglov
- 756. Kraševac Miro, Kukčev, obešen
- 757. Kraševac Janko, Kukčev

Correo
Argentino
Suc. Cdad.
Lib. Gral.
San Martín

INTERES GENERAL
Concesión 4848

„Vestnik“ izhaja desetkrat na leto. Letna naročnina v Argentini je 20 pesov, v USA in v Kanadi
1.5 dolarja; za ostale pokrajine tej valuti primerno. — Za uredništvo in izdajatelja: Rev. Karel
Škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín FCGBM. — Tiska Salguero, Salguero 1506, Bs. As.